

АНРІ ДЮНАН – ЗАСНОВНИК ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ В СВІТІ

У сучасному світі волонтерська діяльність є невід’ємною частиною кожного розвиненого суспільства і країни загалом. На сьогоднішній день існує безліч добровільних волонтерських організацій, які надають допомогу тим, хто її потребує. Україна в цьому випадку не є виключенням. Останні два роки довели всьому світові що такої консолідації громадян своєї країни у разі біди, як в Україні варто ще пошукати. З початком Російської агресії на територіальну цілісність України кількість волонтерів та добровільних організацій у нашій країні стрімко зростає. Ми постійно чуємо про волонтерів, про їхню активну роботу і чітке спрямування на допомогу нашим воїнам. Але не зважаючи на все це, мало хто знає кому ми повинні завдячувати за ініціативу створення волонтерства як соціального руху. Тому основну свою увагу в нашій розповіді ми зацентруємо на особистості Анрі Дюнан – засновника волонтерства та організації Червоного Хреста.

Перш за все варто наголосити на значенні терміну «волонтер». У перекладі з англійської воно означає «добровільність». Тобто волонтер – це людина, яка без будь-яких зобов’язань, з власної ініціативи та бажання надає допомогу суспільству не шукаючи при цьому корисливості [2]. Засновником волонтерства як руху є французький письменник та журналіст Анрі Дюнан (1828–1910 рр.).

Народився Анрі Дюнан 8 травня 1828 року в Женеві у родині банкіра Жана Жака Дюнан. Великий вплив на формування Анрі Дюнан мало те, що батьки хлопчика були надзвичайно релігійними людьми і з дитинства привчали його до милості і терпеливості. Ці риси в подальшому змогли реалізуватися у діяльності першого волонтерського об’єднання, засновником якого став Анрі Дюнан. Захоплювався хлопець економікою, релігією і суспільною діяльністю. Досягнувши повноліття, навчався в економічному коледжі, а вечорами відвідував хворих та бідних.

З 1854 року молодий Дюнан живе в Алжирі, де працює по спеціальності, але добровільної благодійної справи він не полишає. У 1859 році відкриває власне підприємство і створює акціонерне товариство млинів Мон-Джеміля, але непередбачувані обставини прирекли цю справу на невдачу. Тим не менш, він не опускає рук, а оббиває пороги всіх можливих інстанцій, і, не досягнувши успіху, вирішує йти до самого імператора.

У цей час при владі у Франції був Наполеон III, а країна перебувала у стані війни (Австро-італо-французька війна 1859 р.). Наполеон особисто командував французькою армією яка в той момент знаходилася в Італії. Тому Дюнан вирішує особисто їхати туди.

Наступні події стали переломними у житті Анрі Дюнана. Прибувши до Італії, він стає свідком однієї з найжорстокішої та кровопролитнішої битви XIX ст. – битви при Сольферіно (29 червня 1859 р.), підсумками якої стало 40 тис. вбитих і поранених. Свої враження від даної події він згодом виклав у книзі «Воспоминание о битве при Сольферино» [3]. Ось як він описує той страшний день: «К вечеру, когда сумерки спускались на поле кровавой битвы, не один французский офицер и солдат отыскивали тут друга, земляка или товарища. Если находили знакомого, опускались около него на колени, старались привести в чувство, пожимали руку, утирали кровь, перевязывали рану платком, но каплю воды достать бедному страдальцу было невозможно. Сколько молчаливых слез было пролито в этот ужасный вечер, где не было места ложному самолюбию и прочим условностям!» [2].

Після битви Анрі починає допомагати лікувати військових. Не маючи медичних навичок, він робить усе можливе для допомоги потребуючим. І саме у той момент до нього приходить ідея створити мережу добровільних медичних організацій, які могли б надавати допомогу пораненим військовим під час війни. Книга, у якій Дюнан виклав всі свої враження і думки після виходу у світ, стала дуже популярною. Із всіх куточків світу йому надходили листи. Його ідеї починають перетворюватися в реальність і вже 1863 року в Женеві створюється невеликий комітет, що ставить собі за мету створення добровільних організацій. Секретарем комітету стає Анрі Дюнан. Переговори ведуться на міжнародному рівні з представниками різних тогочасних європейських країн. Результатом стає відкриття 29 жовтня 1863 року міжнародної Женевська конференції. Її учасниками були 39 делегатів із 16 країн світу. Тут таки було підписану відому Женевську конвенцію, складовими якої стали положення про гарантію недоторканості тих, хто надає допомогу іншим, а для того щоб виділити цих людей із загальної маси, їм придумують розпізнавальний знак – червоний хрест на білому фоні. Тому 29 жовтня вважають днем народження Червоного хреста. А менш ніж через 2 місяці створюється перше Об'єднання допомоги у Вюртенберзі. Протягом наступного року відкривається ще 10 об'єднань Червоного Хреста.

8 серпня 1864 року, за ініціативи Анрі Дюнана, на Конференції Міжнародного комітету по виявленню допомоги пораненим емблема червоного хреста забезпечує захист людям, які її носять. Всього за два роки було здійснено титанічну роботу від створення маленького комітету до підписання міжнародних конвенцій, і все завдяки непосильній праці однієї людини.

Через відсутність консенсусу з членами Комітету, Анрі Дюнан починає самостійну діяльність. Він виступає також за надання захисту військовополоненим, пораненим тощо, але через банкрутство, зазнає різкої

критики з боку колег. Через майновий і матеріальний ценз, який був встановлений конвенцією, Анрі Дюнан подає у відставку з посади Секретаря Міжнародного Комітету.

У 1870 році Європа знову була охоплена війною між Францією та Пруссією. Не маючи достатнього матеріального забезпечення, Дюнан тим не менш бере безпосередню участь в організації допомоги військовим та пораненим на фронті. Надалі він дає про себе знати 1874 року, коли стає ініціатором боротьби проти работоргівлі, а 1 лютого 1875 року відбувається останній публічний виступ Анрі Дюнана. Його матеріальні статки досягають нуля.

1901 року Анрі Дюнан разом з Фредеріком Пассі стає лауреатом Нобелівської премії миру, а отриману грошову винагороду він перераховує на благодійну діяльність в Швейцарії та Норвегії. Після цього, забутий всіма він майже десять років живе в бідності, не маючи коштів навіть на харчування та одяг, доживаючи до останніх днів в Хайденському притулку, де 30 жовтня 1910 року помирає [3].

Так закінчилося життя великої людини, якій ми зараз завдячуємо існуванням міжнародного товариства Червоного Хреста та безліччю волонтерських організацій. Їхня діяльність рятує тисячі життів та допомагає мільйонам потребуючих. А найголовніше – це безкорисливість, яка підносить людину на вищий щабель існування в світі.

Список використаних джерел:

1. Дюнан А. Воспоминание о битве при Сольферино / Пер. с фр. – 3-е изд., без изм. – М. : Международный комитет Красного Креста, 2009 – 108 с.
2. Загальна декларація про волонтерську діяльність. – Режим доступу: http://www.volunteer.kiev.ua/pages/70-zagalna_deklaracya_volonterv
3. Филин О. Анри Дюнан – основатель Красного Креста // Новый Акрополь. – Режим доступу: http://www.newacropolis.ru/magazines/1_2001/Anri_Dunan_osn_kr_kr/